

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrt leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 29.

Maribor, dne 11. marca 1910.

Letnik II.

† Dr. Karol Lueger.

Dr. Luegerja ni več!

Nekam čudno, nekam tesno je človeku pri srcu, ko vidi, da smrtni angel Azrael ne prizanesa niti možem, ki vtisnejo vsej svoji dobi pečat svoje osebnosti in začrtajo pot celim generacijam. Človek bi želel, da bi taki giganti duha, ki stoje v zgodovini kakor menjiki dveh dob, in katere mora človek rad ali ne rad občudovati, ker se ne more izogniti njihovemu vplivu, bili nesmrtni. Nehote se vsiljujejo misli, kakor so v njih živeli stari Grki, ki so svojim ljubljencem pripisovali nesmrtnost.

A ni tako. Ko pride čas, priplava angel Azrael in dahne mrzel poljub na osinele ustne, in duhvelikan, ki so se mu klanjali stotisoči in ki je vzbujal povsod kipeče življenje, mora zapustiti propadajoče telo, ki ga pri vsej svoji silni moči ne more obdržati svežega in krepkega.

Dr. Luegerja je tudi objel smrtni angel in nam ni ostalo drugega, kakor od bolezni razruto telo.

Plaka vsa katoliška Avstrija, kajti zgubila je svojega izkušenega voditelja, ki je započel energično in odločno boj proti laži-liberalizmu, ki je polnil in še polni nenasitne malhe židovskih kapitalistov, in ga je na vseh straneh zmagovalno vodil. Bili so žalostni časi, ko je nastopil dr. Lueger. Ošabno in oholo je gospodovalo v državi koruptno svobodomiseltvo. In gospodarskemu propadu, v katerega je pahnilo to vladanje državo, naj bi sledilo še vničenje vsega versko-nravnega življenja.

To je seveda vzbudilo reakcijo. Na čelo tega gibanja je pa stopil dr. Lueger. Nevstrašeno in odločno je pričel boj v prestolici. Kakor dalekoviden mož je hitro spoznal, da mora zmagati vsemogočno vladajočo kliko samo z neizčrpno, vedno mlado močjo, ki spi v ljudskih masah, in je šel med ljudstvo.

Ako človek ob kakih svečanih prilikah pohaja po živahnih dunajskih ulicah, vidi neštivilne množice veselega in lahkoživega dunajskega prebivalstva, ki pa visi z dušo in telesom na svojem županu, in se pri tem spomni na dr. Luegerja, se mu mora okrečiti prepričanje o neobhodni potrebi delovanja v smislu krščanskih in ljudskih načel, a tudi oboževanje, ki ga je vžival dr. Lueger, se mu zdi umljivo. Mož, ki je znal tem stotisočem, ki jim je na prvi pogled pri srcu samo hrepenenje po komodnem blagostanju in po razigrani zabavi, vzbuditi zanimanje za resne politične probleme in jih ogreti za visoke, večno lepe vzore, je res nekaj izvanrednega. To ni smrtnik izmed brezbrojnega števila drugih, ki pridejo in gredo, ne da bi zapustili kako sled, ampak eden izmed onih, ki jih rodi eno stoletje malo ali pa samo enega.

Vesolja je vriskala vsa katoliška Avstrija, ko se je temu ženjalnemu možu posrečilo izpodmakniti stol židovskemu liberalizmu v cesarski rezidenci. Upanje na boljše čase za katolike je zaplamtelo v srcih vseh, ko je postal leta 1895 Lueger dunajski župan. Vsepovsod, med Nemci in med drugimi narodi, tudi med nami Slovenci, je pod tem vtisom započela s podvojeno silo propaganda za katoliško in ljudsko misel. Okoli dr. Luegerja, ki si je znal z brezprimerne energije priboriti srca Dunajčanov, so se zbrali vsi avstrijski katoliki, da se skupno bore za svoje verske svetinje. Bili so se vroči boji, a ne brezuspešno. Marsikatero zmago lahko zaznamujemo, in ako sedaj nekoliko premostimo položaj, lahko z veseljem konstatiramo, da si je katoliška misel priborila v Avstriji trdnih in širokih tal. Da so pa pri tem zasluge umrlega dunajskega župana velike, da brezmejne, je dobro znano vsemu svetu.

A bolj ko to premotrivamo in razmišljamo, težje nam postaja. Veselje, ki se poraja v nas, ko vidimo, da življenje in delovanje moža-genija ni bilo brezuspešno, se razprši v nič pri tužni misli, da tega moža-velikana ni več.

Tudi hrepenenje po nadaljnjem propagiranju in vdejstvomovanju idej, katere je zastopal ljubljeni pokojnik, nas ne vtolaži. Vsa vzvišenost in nepremagljivost vekovečnih principov, ki tvorijo žarišče delovanja velikega dunajskega župana, nas ne more v tem trenutku vzdramiti iz naše globoke tuge.

Neizbrisno in vedno vspehajoče živi v nas prepričanje, da moramo odločno in večkrat tudi brezobzirno delovati v smislu krščansko-socialnih načel. Vso širno javnost moramo prekvasiti s temi nazori in neumorno moramo delovati na to, da bodo vsi naši krogi sprevideli nevzdržljivo in škodljivo stališče, ki vpliva na vsak narod, ako deluje pod geslom brezverskega, konfuzno-moralnega svobodomiseltva, ali pa s parolo brezdomovinske, v popolnem materijalizmu se potapljaajoče socialne demokracije, pogubonono. Naj je naša volja po agilni delavnosti v tej smeri še tako velika in naj bo naša radost, da se je našel mož, ki je ta pota začrtal, brezmejna, se vendar vse to razbline v prazen nič, ko stojimo pred mrtvaškim odrom, na katerem počivajo zemeljski ostanki nesmrtnega župana.

V teh žalostnih trenutkih stopi vse, kar prešinja naša srca, v ozadje in nas vznemirja in žalosti samo še misel, da njega, ki je z močjo svojega duha spremenil smer vsega našega javnega mišljenja in stremljenja, ni več.

Njega, na katerega zmagonosno zastavo so prsegali stotisoči, ni več med nami. Vir, iz katerega so črpali brezštevilne množice voljo in veselje do dela in življenja, je usahnil. Dr. Luegerja ni več.

Naša srca plakajo v veliki boli. Rana, katero nam je prizadela neizprosna bela žena, je težka in globoka, ter močno krvavi.

Njega, ki so ga oboževali in občudovali somišljeniki in nasprotniki, ni več. Priplul je angel Azrael in je odplaval z njim tja nad zvezde k Onemu, ki je Pot, Resnica in Življenje.

Pri vsem tem so naši pogledi nemirni in v nas vstaja strah in bojazen. Naša načela temelje na skali, ki jo ne bodo zglodala tisočletja. V prvih naših vrstah stopajo možje bistrega duha, krepke volje in polni energije, katerim je delovanje za naše cilje prvi in glavni smoter. Gotovo je, da se pobožne želje raznih svobodomiseltcev, ki vidijo s smrtjo Luegerja že konture novega, na kilavem framasontvu zgrajenega liberalizma, ne bodo vresničile. Moč vzvišenih, v ljudski duši vtemeljenih idej, ki jih je širil dr. Lueger, je presilna, odločnost in zmožnost vodilnih mož, ki jih še imamo, prevelika, da bi nas vклонile in zlomile fraze brez življenjske sile. A vse to prepričanje nas ne vzdrami iz trpke bolesti. Dr. Luegerja, tega delavnega in genijalnega voditelja, ki je znal navdušiti za svoje ideje stotisoče in jih prikleniti nase, ni več. Nadomestila za tega velikega moža, ki je znal nedosegljivo zjednačiti vsa nasprotstva, ni. Bolj ko se vgljablamo v žalostno resnico, bolj nam postaja jasno, da so Luegerji redko, od stoletja do stoletja posejani. Da smo takega moža zgubili, to nam trga srce in razbline za nekaj časa vse upanje in radost dihaajoče misli v prazen nič.

Dr. Lueger je bil rojen 24. oktobra 1844 v V. okraju na Dunaju. Stariši so bili tudi Dunajčani in priprostega stanu. Že v nežnih letih je pokazal v prvih ljudskošolskih razredih svoje nenavadne zmožnosti. Tudi vse druge študije je izvrstno dokončal ter je pristopil leta 1866 kot absolviran jurist v odvetniško prakso. V tem letu mu je umrl ljubljeni oče, ki je imel malo službo pri politehničnem inštitutu. A to ni vzelo mlademu doktorju poguma. Svoji materi, katero je izvanredno ljubil in katero je občudoval radi njene energične nevpogljive volje, je priskrbel neko tobakarno, kjer je potem gospodarila s svojima hčerama.

Leta 1874 je otvoril lastno pisarno. Ker je bil odličen govornik, ki je mogočno vplival na sodni dvor, posebno pa še na porotnike, ter je bil v pravnih vprašanjih zelo dobro podkovan in verziran, si je pridobila njegova pisarna v kratkem času izvanreden sloves. Ako bi mu bil njegov temperament dopuščal in bi se bil popolnoma posvetil advokaturi, bi bil pač lahko pel z našim Prešernom: „Iz pravd koval sem rumenjake.“ A k temu ga ni vleklo srce. Nasprotno. Nešteto procesov je izvedel zastoj, iz ljubezni in naklonjenosti do bližnjega. Leta 1896, ko je bil izvoljen za župana, je opustil pisarno, da bi se lažje popolnoma posvetil politiki.

Dne 24. oktobra, 1905 je praznoval dr. Lueger svojo 60letnico. Ob tej priliki je vladalo na Dunaju precejšnje razburjenje, ker so napeli socialdemokrati vse sile, da bi preprečili impozantno slavlje, s katerim so nameravali počastiti Dunajčani svojega oboževanega župana. Ker se je bilo bati nemirov in spopadov, je vlada prepovedala vse prireditve. Zabrani pa ni mogla, da so omenjenega dne priredili krščanski socialci velikansko manifestacijo: nad 2000 voz z raznimi deputacijami, ki so prišle častitat, se je pripeljalo pred dunajsko mestno hišo.

V jeseni leta 1906 je Lueger težko obolel. Mnogi so se že bali, da so šteti dnevi ljubljene voditelja. A krepka županova narava, ki se je jasno pokazala, tudi v sedanji smrtonosni bolezni, je takrat še zmagala. Bolezen, ki si jo je nakopal nesmrtni dunajski župan radi svoje prevelike deloljubnosti, se je morala leta 1906 še vmakniti. Nastopila je pa sedaj s podvojeno silo in proti nebu kipeči hrast-orjak je padel.

Gotovo zanimiv je dr. Luegerjev političen razvoj. Iz sina priprostih starišev se je povzpelo do najvišje politične moči in veljave. Njegova beseda je oprta na stotisoče, ki so neomajno stali za svojim velikim in popularnim voditeljem, bila odločilnega pomena. „V začetku zasmehovan, potem fanatično napadan, je bil dunajski župan v zadnjem času gospodar situacije“, tako označuje neki njegov prijatelj pokojnega.

Svojo politično karijero je pričel leta 1875, ko je bil prvič izvoljen v dunajski občinski svet. (Ako ravno je bil kandidiran od političnega društva, ki je pripadalo takratni liberalni stranki, je vendar započel v občinskem svetu takoj boj proti korumpirani in demoralizirani politiki takratnih liberalnih mogotcev.

Leta 1885 je bil prvič izvoljen v državni zbor, leta 1890 pa v deželni zbor. Od tega časa je bil nevzdržno član obeh teh korporacij.

V leta od 1875 do 1895, ko si je prvič priboril večino v občinskem svetu, pada njegov gigantski boj proti vsemogočni dunajski liberalni klikki. Strmeti mora človek nad vspehi, katere je izvojeval v teh letih. Od vseh strani in z vsemi sredstvi se je delalo proti njemu. Pregarjali so ga liberalci, ki so v tistih časih bili še neomejeni gospodarji na Dunaju in v državi. Zatreti so ga hoteli Mažari, ker je pogumno nastopil proti dualizmu, ki vede državo v propad in razkrinkal vladajočo židovsko kliko.

A tudi gotovi konservativni krogi niso zaupali mlademu politiku, ker se je preveč opiral na ljudske mase in si je priboril častno ime ljudskega župana. Bil se je sam. Mala peščica zvestih prijateljev, med njimi baron Vogelsang, dr. Geßmann, princ Liechtenstein, je stala ob njegovi strani. A vendar ni obupal in ne omagal.

Ko je bil izvoljen leta 1895 prvič za župana, se krona pod pritiskom liberalne vlade in mogočnih Mažarov ni upala potrditi izvolitve. Še-le, ko je bil dne 8. aprila 1897 četrtič izvoljen, ga je cesar potrdil.

Iztrgal pa ni dr. Lueger gnilemu liberalizmu samo gospodarstva v cesarskem Dunaju, ki je postal pod njegovim županovanjem iz navadne rezidence veliko svetovno mesto, ampak tudi nižjeavstrijsko deželo je priboril krščansko-socialni misli.

S splošno in enako volilno pravico je pa razprostrl svojo stranko preko cele Avstrije in jasno dokumentiral moč in silo iz krščanskega vira črpa joče ljudske misli.

Preselil se je dr. Lueger v sferne višave, njegov duh pa, ki ni povzročil preobrata samo med Nemci, ampak je mogočno vplival tudi na razvoj pri drugih narodih, ostane pri nas.

Dr. Lueger je bil silno markantna in originalna individualnost. Že njegova imponantna zunanost, združena z neko fino, elegantno priprostostjo, ga je nekako predistinirala za vodilnega moža. „Lepi Karol“, kakor so ga imenovali Dunajčani, si je že s svojo značilno prikaznijo priboril sra.

Ako je pa potem zadonel njegov sonorni, prijeten glas, so bili poslušalci kakor začarani, fascinirani. In potem tisti njegov sveži, zdravi humor, s katerim so bili osoljeni njegovi temperamentni govori. Ljudstvo je kar viselo na njegovih ustnih in srebalo vase vsako besedo. Ko je pa nehal, je zadonelo po dvoranah mogočno in spontano. Očarane mase so se vzdramile in vse prevete od novih idej in odločnih načrtov, dajale duška svojemu navdušenju. S svojimi govorniški triumi je v veliki meri dosegel svoje vspehe.

A ne le kot govornik, tudi drugače je bil izvanreden mož. Njegova neutrudljiva delavnost in vestnost mu je priborila spoštovanje v vseh, tudi nasprotnih taborih. Neutrudljivost, združena z nenavadnim spominom in hitrim umevanjem položaja, to so tri glavni elementi, na katerih je slonela vsa osebnost. Ako prištejemo k temu še brezprimerno nesebičnost, ki ga je krasila v toliki meri, da je kot mož, ki bi si bil lahko nakopičil bogastva, umrl v prav skromnih razmerah, in pa povsod znano ljubeznjivost, ki mu je nemalo pripomogla, da je postal najpopularnejši mož v Avstriji, potem počasi pričnemo umevati zmage, ki jih je slavil ta genijalni mož.

Zadnje ure.

Že v sredo smo dobili z Dunaja telefonično poročilo, da dunajski župan dr. Lueger umira. Težak je bil boj s smrtjo. Še v zadnjih trenutkih, v smrtni borbi se je videlo, kakše orjaške, močne narave je bil dr. Lueger.

Bolnik zadnje dni ni čutil več bolečin. Tudi ni več slišal klice prijateljev in zdravnikov. Lueger je ležal nepremično v nezavestni agoniji. Dasiravno je huda bolezen dolgo časa mučila Luegerja, je vendar njegov obraz še ohranil prejšnjo svežost in lepoto. Lica so bila v kljub velikemu telesnemu trpljenju še vedno nekoliko z rudečico nadahnjena.

Drugi bolezenskim okolnostim se je v sredo dne 9. marca še pridružila druga: pljučno vnetje. Ker je bolnik ležal vedno le na desni strani so se pljuča strnila in od tega je nastalo vnetje.

Zdravniki so izrabili že vsa sredstva, ki jih daje na razpolago najnovejša medicinska znanost — vendar vse je bilo zastoj. Bela žena je že premočno

stegovala svoje mrzle koščene roke po svoji žrtvi...

Resnoben, svečan je bil trenutek in žalosten ob jednem, ko sta se bolnikovi sestri poslovili od ljubljenega brata. Popolnoma potrte vsled dolgega bratovega trpljenja so sestre z glasnim, v srce segajočim jokom ter s presrečno molitvijo vzele slovo od svojega edinega ljubljencea.

V noči od srede na četrtek se je razločno spoznalo, da življenje dunajskega župana visi na niti... In res, včeraj zarano je vgasnila luč življenja moža, o katerem se res lahko z vso gotovostjo trdi, da je bil največji mož današnjih dni.

Ko so zdravniki, ki so čuli ob Luegerjevi postelji, spoznali, da se bliža neizprosna smrt, so obvestili njegove ožje prijatelje in občinske svetnike. Na sredi bolniške sobe se je postavila podoba Križanega, tista podoba, ob kateri je Lueger prisegal kot dunajski župan.

Bolj ko se je bližalo jutro, tem manj življenja je bilo v bolniku. Ob 7. uri zjutraj so zdravniki konstatirali, da udarja srce bolniku 120krat na minuto. Smrt se je bližala z vsako sekundo...

Bilo je krasno jutro, veličastni solnčni žarki so prisejali skozi okna dunajske mestne hiše, v kateri je umiral župan dunajski — dr. Lueger.

Malo pred osmo uro je zdravnik dr. Kapsamer naznanil zunaj bolniške sobe čakajočim, da bela žena končuje svoje delo...

Prijatelji, zdravniki in vsi, ki so bili v sobi, pokleknejo krog postelje in v vroči molitvi prosijo za srečno smrt svojega ljubljencea.

5 minut po 8. uri v jutru je zdravnik dr. Puppovac konstatiral, da je dr. Lueger izdihnil svojo plemenito dušo. Okoli klečeči so ihteč nadaljevali molitve za rajnega. Nad dunajsko mestno hišo so zaplapolale črne zastave. Mrtvaški zvonec votivne cerkve pa je naznanjal cesarskemu Dunaju, da Luegerja ni več med živimi!

Ko sta zadnji terek vstopila v bolnikovo sobo dva njegova prijatelja ter sta ga pozdravila s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, slišal se je zelo tih in zamolkel odgovor: „Na veke! Amen.“ To so bile baje zadnje Luegerjeve besede.

Za dr. Luegerja se je opravljalo mnogo molitev in pobožnosti. Vse dunajske cerkve so bile polne vernikov, ki so prosili Vsemogočnega za svojega ljubljenega župana.

Pred dunajskim rotovžem se je pa vedno trlo tisoče ljudi, ki so nestrpno in trepetajočega srea pričakovali novih vesti.

Dr. Lueger in Slovani.

Pričetkom svojega delovanja je bil dr. Lueger zelo tolerant in v narodnih vprašanjih. Dunajskim Čehom se ima nemalo zahvaliti, da je tako zmogovito izvojeval težke boje. A v zadnjih letih se je precej spremenil. Narodna zagrizenost in nestrpnost, ki se vedno bolj polašča nemških krogov, ni ostala tudi pri dr. Luegerju brez pliva. Dr. Lueger je v zadnjem času večkrat prav jasno dokumentiral dokaj narodne nestrpnosti. V zadnjem času je pač mnogo prevečkrat poudarjal samonemški značaj Dunaja, ki je vendar prestolnica države, in tudi se ni pomišljal, ko je podpisal kot prvi znani in ne ravno pravični Kolisko-Axmannovi predlog glede samonemškega učnega jezika na Nižjeavstrijskem.

— Kako to, Sladke Duše! — kakor da se je Dule malo razjezil. — Lahko to. Sladke Duše grob ti je ono.

Dule se privzdigne na kolena in pokaže z roko skozi dva vrha, kjer se je belila vas doli pod planino.

— Eto, tam-le na kraj vasi v oni dolini, vrh katere se gibljeta kakor v megli dva topola. Vidiš? Vidiš, kaj — da? E, tam je stala koliba Sladke Duše. Tako je vsak poznal starega Mija, pokoj njegovi duši! Nazivali so ga tako, kakor je on vsakomur rekel: sladka duša. Ali ga je poznal ali ga ni poznal, vsakomur je rekel: moja sladka duša!

— Pred nekoliko leti — začne Dule in čelo se mu zgubanči — vrgel ga je spahija iz lastne mu hiše in naselil v njo nekega Ličana. Hudo je bilo to, jako hudo pokojnemu Miju, ali kaj je hotel! Spahija in sodnija so mu veleli, da se preseli, ker ni imel ljudi, da mu obdelujejo njive, a to da je velika škoda, rekli so mu doli pri sodniji, i za spahijo i za cesarstvo.

Dosti je imel Mijo svojeceve, pa vsi so mu poginili v zadnji vstaji. Ostal je sam z jednim oženjenim sinom, ki je nekega leta ponesrečil, ko se je gradila cesta od Banje Luke do Jajca. No, sinaha se mu je v drugo omožila gori v Lokvaré, pa je povedla seboj malega Stojana, edinega vnučiča Mijovega. Tako je ostal Sladka Duša, siromak, kakor odsekana veja, sam samcat!

Bil sem ravno tam, ko so ga vlekli od lastnega ognjišča.

— Hajdi, starina! — mu velijo orožniki. Mijo sede na hišni prag, zvije roke pa molči in gleda v tla pred se.

— Ne grem! — se protivi silovito in povzdigne oči, v kaverih so se zasvetile solze, — zakaj je moralo priti do tega? Zakaj naj ostavim svojo zemljo

Radi tega se je Lueger precej oddaljil našim simpatijam. A pozabiti ne smemo, da nismo z dr. Luegerjem izgubili samo najodličnejšega kat. voditelja v Avstriji, ampak tudi odločnega nasprotnika nas vbijajočega dualizma in prepričanega zagovornika trializma, ki je cilj vseh naših stremljenj. Ako vendar v njem ni bila ta ideja tako dobro vrtana, kakor pri nas, je vendar zainteresiral široke in vplivne kroge za to idejo

Dunaj žaluje.

Po bliskovo se je po Dunaju raznesla tužna vest... Cesarska prestolnica se je preoblekla v žalno obleko. Vse je pobito, vse žaluje. Od vseh strani prihajajo brzozjavna sožalja. Cesar in več članov cesarske hiše je izrazilo svoje sočutje in sožalje.

Takoj po smrti so se zbrali k seji občinski svetniki, vodstvo krščansko-socialne stranke in razne druge korporacije, da izrazijo svoje globoko sožalje, ter da določijo vse potrebno glede pogreba.

Mrliča so položili v dragoceno rakev, okinčano z belim damastom. Mrliški oder pa so postavili v veliki ljudski dvorani dunajske mestne hiše. Tam, kjer je toli in tolikrat navduševal v ognjevitih govorih zbrano dunajsko ljudstvo, tam leži sedaj na parah, največji mož današnjih dni — dr. Lueger.

Pogreb.

Pogreb dr. Luegerja bo v pondeljek 14. marca ob pol dvanajstih dopoldne. Sprevod se bo vil po dolgih dunajskih ulicah iz ljudske dvorane v cerkev Sv. Štefana, kjer bo truplo blagoslovljeno. Policija računa, da se pogreba udeleži gotovo nad en milijon ljudi. Vojaštvo bo napravilo ob cesti špalir.

Cesar se udeleži pogreba. Pričakoval bo krsto z dr. Luegerjevim truplom pri glavnem vhodu cerkve sv. Štefana, ter bo navzoč pri blagoslavljanju trupla.

Parlament žaluje.

Dopoldanska seja državnega zbora dne 10. t. m. se je vršila v znak sožalja za dr. Luegerjem.

Predsednik dr. Pattai, ministri, vsi podpredsedniki so bili v črnih oblekah. Sožalnice je govoril predsednik dr. Pattai. Poslanci so stoji poslušali predsednikov govor. Seja se je po končanem govoru takoj zaključila.

Luegerjev naslednik.

Lueger je v svojem političnem testamentu izrazil željo, da bi postal njegov naslednik, kot dunajski župan, sedanji minister (dr. Weiskirchner, a je pozneje to svojo oporoko spremenil.

Dunajski župan postane najbrže bivši minister dr. Geßmann.

V čast Luegerjevega spomina.

Dunajski magistrat stavi občinskemu svetu sledeče predloge:

1. Na Luegerjevem trgu pred mestno hišo naj se postavi Luegerju spomenik.

2. Hohenstraße, pas gozdov in travnikov okoli Dunaja in novi most črez Donavo naj se imenujejo po Luegerju.

3. V mestnem muzeju naj se priredi „Luegerjeva soba“, v kateri bodo shranjeni častni darovi ranjkega župana in pa oprava sobe, v kateri je umrl.

* * *

PODLISTEK.

Grob Sladke Duše.

Iz bosanskega življenja.

Zgoče solnce pripeka. Nebo je modro kakor indigo. Izvedrilo se je, nikjer ni opaziti niti oblaka. Tam daleč — daleč okrog Osmaće in Lunjevca je ostalo modrikasto megličevje, pa trepeče in drhti pod vročimi solnčnimi žarki.

Prijeten vonj planinskega sena s težkim smolastim zaduhom omrtvelih, razpaljenih jelk in smrek nekako težko pada človeku na dušo v tem tesnem planinskem zraku.

Dule in jaz sediva pred hišo. V hladu sva. Iznad naju se je razprostiralo nekoliko košatih smrek, ki nas pokrivajo s širokimi sencami. Samo tupačam posije skozi razmaknjene veje solnce, ki siplje razžarjeno svetlobo po oveli travi.

— Kaka sopara in vročina je danes, brate moj dragi! — vzdahne težko Dule in si odpne znojaste, porašene prsi. — A da veš, kak mrz ti je lahko tu na planini!

— Mrz, praviš?

— Da, mrz, mrz. Koliko ljudi so samo zameti zagrebli na tej planini! Videl si gotovo grobove nad mojo senokošo na onem pobočju tam.

— Videl sem.

— To so sami spominski grobovi zametenih in poginilih. Vse je besno, nemirno, razjarjeno, trdoglavo na tej planini in pod planino. Med nami je redek krotek in pokoren človek. Dosti jih je, ki se i za sodišče bore malo zmenijo. Vidiš oni-le grob z belim, novim spomenikom? To je grob Sladke Duše.

— Sladke Duše! — se jaz začudim. — Kako pa to, Sladke Duše?

svoje kaleme in sadne vrtove, katere sem s svojo roko sadil in gojil? Komu jih moram ostaviti? Svabu — Ličanu! O, moj Stojane, moja sladka duša, ko odraste, da ga zaslužni ta Svaba. Joj mene, to ne more biti!

— Hajdi, hajdi starec! — mu velijo orožniki malo milej. — Moraš, zakoa te goni, ne gonimo te mi —

— Čuješ, gospod, pustite me še eno, dve, tri leta, v tem odraste moj Stojan, pa ko sine spomlad, se vse obdela. Vse to poorjeva — jaz in moj Stojan. Tedaj bo vsega dosti tudi za premilostnega cesarja in za spahijo. Tako mi stori, moj dobri gospod, moja sladka duša! — in Mijo se oklene orožniku okolu vratu in zaplaka.

Teško ti je gledati, dragi moj, če joče kak star človek.

— Ne daj, gospod, da na-me pade prokletstvo: da sem vgasil svojo krstno svečo; da sem ostavil svojo krv brez hiše in domačije in v takem današnjem času! Ne pusti, moja sladka duša, da se zatre moje pleme — moja kri. Bog ti daj vso srečo! — prosi pokojni Mijo, in solze mu tečejo po obrazu kakor dež.

— Mi ne moremo nič za to, starec, Zakon te goni, ne gonimo te mi.

— Kak je ta zakon?! — zaplaka Mijo in se vrže na tla. — Pustite me, da se zadnjič izjočem na svoji zemlji. Zemlja moja, mati moja, koliko znoja, solz in krvi sem preli na tebi! Koliko tuge in jada sem preživel na tebi! Stojane moj, moja sladka duša! Stojane moj, srce moje! Zadnjič pravim. Ni zadnjič, ni! Stojane moj, kri moja, poščeva midva svojo pravico! Na Dunaj greva. Vem jaz, kje so cesarska vrata.

(Konec prihodnj.)

Smrt dunajskega župana dr. Karola Lueger.

Povodom tega žalostnega dogodka so Njih ekselencija premilostljivi knez in škof odposlali nastopno brzojavko:

„Veleslavno mestno svetovalstvo
Dunaj.

Žalostna vest o smrti mnogozasluznega župana in velikega patriota dr. Luegerja me je globoko pretresla, in prosim, kot dvakraten gost v mestni hiši sprejet od Luegerja kot hišnega očeta mesta Dunaja, da sprejmete izraz mojega prisrčnega sožalja vsled smrti prepričanega in značajnega katoliškega moža, za čigar ozdravljenje sem doslej Boga prosil in za katerega večno vzveličanje hočem od- slej moliti.

Dr. Mihael Napotnik,
knezoškof“.

Maša zadušnica v Mariboru.

V ponedeljek dne 14. marca t. l., na dan pogreba, bodo premilostljivi nadpastir v stolni cerkvi ob 10. uri služili zadušnico za rajnega dr. Karola Luegerja, ter opravili molitve ob mrtvaškem odru. — Verniki so vljudno vabijo k cerkvenemu opravilu za dušni mir prebлагагa pokojnika.

Proti vinskemu davku.

Kakor smo že poročali, je finančni minister Bilinski dne 1. marca predložil državnemu zboru načrt novega vinskega davka. Dasiravno naša vlada pravi, da novi davek ne bo zadel producenta-vinorejca, ampak konsumenta-piveca, nam je vendar, če natančneje pogledamo določila postavnega načrta, takoj jasno, da bi novo davčno breme prišlo izključno na rame vinorejčeve.

Dosedaj je smel vinorejec prodajati svoje vino davka prosto. Mnogi zasebniki, ki rabijo vino za domačo potrebo, so ga kupovali direktno od producenta, ne da bi jim bilo treba plačati davek. Odslej bo drugače. Vinorejec bode moral financarjem naznaniti prodajo in kupec bo plačal davek, a bo gotovo poskušal zvaliti ta davek na prodajalca.

Tudi vinotržci ne bodo iz svojega plačevali tega davka, ampak bodo pri nakupovanju toliko manjše dali za vino.

Nadalje določa načrt, da je za domačo gospodarstvo davka prosto le tisto vino ali sadjevec, ki se pridelava v domači občini.

Mnogi naših vinorejcev, rekli bi skoraj večina, pa ima izven domače občine vinograde. Če bo na primer pripeljal šentiljski gospod Bauman vino iz Dobrenja ali Stare gore domov, bode plačal od njega davek, četudi se bode vino rabilo za domače potrebe.

Posledica vsega tega bo, da bo vinorejec popolnoma zgubil veselje do vinoreje. Že sedaj mora od vinogradov plačevati velikanski davek; teže ga obresti od dolgov; tlači ga brezobrestno posojilo in drage delavske moči; poleg tega pa nastopajo leto za letom nove trtne bolezni. Pri vsem tem pa vina še za slepo ceno ne more prodati.

In k temu že sedaj obupnemu položaju naj pa pride še novi davek. To bi bila res grozna nesreča za naše vinorejce, in udarec, ki bi ga ne mogli prenesti. Zato je zašumelo med vinogradniki in pričeli so se živahno gibati.

Že v ponedeljkovi številki smo poročali o velikanskem protestnem shodu na Dunaju dne 6. marca. Brez posebne agitacije se je zbralo nad 6000 zborovalcev iz vseh avstrijskih vinorodnih krajev. Shod je sklicala Kmečka zveza nižjeavstrijska in državno vinorejsko društvo na Dunaju.

Protestnemu shodu je predsedoval nižjeavstrijski deželni odbornik Mayer. Govorili so zastopniki vseh strank. Imenovan Slovenskega kluba in Vseslovenske Ljudske Stranke je nastopil državni in deželni poslanec dr. Korošec, ki je med glasnim odobravanjem izjavil, da bodo vsi poslanci Slovenskega kluba brez izjeme glasovali proti nakani finančnega ministra.

Govorili so še poslanci: Šilinger in Bruner iz Moravskega, Ploj imenom Zveze Jugoslovanov, Guggenberg iz Južne Tirolske, Kodoljš iz Radgone, Markhl iz Celja, Girstmayr iz Maribora. Vitez Hohenblum je imenovan agrarne centrale izjavil, da vsi avstrijski agrarci, četudi niso vinorejci, nasprotujejo novi davčni predlogi.

Na shodu se je enoglasno sprejela sledeča resolucija:

Zbrani zborovalci se z največjim ogorčenjem izrekajo proti zakonskemu načrtu glede davka na vino ter energično zahtevajo od vlade, da ta načrt takoj brezpogojno umakne, ker, ako postane zakon, uniči vso naše vinogradništvo. Zborovalci se nadejajo, da bodo zastopniki agrarnih in posebej še vinogradniških teženj porabili vsa dovoljena sredstva, da se ta zakon ne boče udejeval.

Naš poslanec dr. Korošec in deželni odbornik nižjeavstrijski Mayer sta sklicala v državni zbornici dne 9. marca popoldne shod vseh tistih poslancev, ki zastopajo vinorodne kraje, da se doseže enotno postopanje proti nameravanemu novemu vinskemu davku. Izvolil se je na shodu poseben odbor, sestojec iz 34 članov, v katerem so zastopani poslanci vseh vinorodnih dežel. Ta odbor bo te dni vložil pri ministrskem predsedniku in finančnem ministru poziv, da mora vlada umakniti ta svoj predlog.

V tem odboru so izmed Slovencev poslanci: Roškar, dr. Hočevnar, Povše in Grafenauer.

Četudi vlada ne bo hotela umakniti samovoljno tega predloga, vendar bode skoro gotovo padel, ker se je do 300 poslancev izreklo proti novemu davku.

Politični pregled.

Državni zbor.

Seja, 9. marca.

V današnji seji se nadaljuje razprava o vladnih finančnih načrtih in o nameravanem 182milijon- skem posojilu.

Najprvo se je trudil finančni minister Bilinski v večurnem govoru utemeljiti potrebo novih davkov. Povdarjal je, da je opustil misel na davek na pivo, vstrajati da pa mora pri vinskem davku, ker so državne finance v slabem položaju. Vzrok temu je padajoča konjunktura zadnjih dveh let in pa vojaške priprave lanskega leta. Zagovarjal je tudi nujno potrebo novega posojila, ker je drugače nemogoče kriti izdatke.

Med drugimi govorniki raznih strank sta govorila tudi dr. Geßmann in češki agrarec Chaloupka. Prvi izjavlja, da so krščanski socialci pripravljeni za hitro rešitev posojilniškega vprašanja, ker hočejo red v državnih financah. Drugi je pa ostro nastopil proti novemu posojilu, ki naj bi se rešilo kar tako čez drn in strn.

Koncem seje je prišel v razpravo nujni predlog čeških radikalcev rači železniške nesreče v Uherskem.

Zbornica stoji danes pod vtisom bližnje smrti dr. Luegerjevi in se živahno peča z dogodki v seji klubovih načelnikov, kjer je bila v razgovoru vladna zahteva, da bi se dnevni red spremenil v toliko, da bi prišlo na prvo mesto vladna predloga glede 182milijonskega posojila. Slovanska Unija je odločno proti vsaki spremembi.

Seja 10. marca.

Ob 11. uri se je vršila seja, katero omenjamo na drugem mestu, vznok žalovanja nad smrtjo dr. Luegerja.

Ob 1. uri popoldne se je pričela druga seja.

Predlog za državno posojilo, s katerim hoče finančni minister napolniti vsled aneksije izpraznjene državne kase, je spravil v državni zbor zopet veliko življenja, dal je povod, da so nastale zopet kritične situacije.

Finančni minister je komaj vložil predlog in že je hotel imeti o njem takoj prvo čitanje, po prvem čitanju takoj posvetovanje v odseku in potem drugo in tretje čitanje. Sploh pred Veliko nočjo bi naj poslanska in gosposka zbornica iz predloga naredili postavno, da si začetkom aprila napolni kase.

Ta naglica, v koji noče zbornicam dati mnogo časa za premišljevanje, je naredila mnogo razburjenja, ne samo pri opoziciji, ampak tudi pri vladnih strankah. Vse je čutilo v tem postopanju finančnega ministra bagateliziranje, preziranje parlamenta.

Pri glasovanju o dnevnem redu se bo bila prva bitka.

Vse stranke so že v sredo telegrafično poklicale odsotne ude na Dunaj. Brzojavni urad je moral delati z mrzlično hitrostjo. Cel četrtek pa je v parlamentu samem živahno gibanje. Stranke štejejo svoje glasove. Ugiba se, koliko absene bodo dale vladne stranke, kjer je tudi mnogo nezadovoljnih. Te nezadovoljnejše obdelujejo ministri in voditelji vladnih strank. Delajo se politični kšefti.

Govorniki, ki govore k dnevnemu redu, ne morejo vzbuditi prave pozornosti. Vse nestrpnno pričakuje konec seje, ko se bo glasovalo o spremembi dnevnega reda, katero bo predlagal v smislu vladne zahteve predsednik Pattai.

Poraz vlade.

Pri glasovanju je zmagala opozicija s 196 proti 187 glasovi.

S tem je dobila vlada pomenljiv udarec, tem pomenljivejši, ker je znano, da se je v visokih krogih in tudi v krogih gosposke zbornice omajalo zupanje do Bienertrove vladne umetnosti.

Danes dne 11. t. m. prideta še na vrsto glavna govornika o finančnem načrtu, potem pa prvo čitanje o italijanski pravni fakulteti.

Vladno časopisje je vse zbegano radi tega poraza. Trdi sicer, da je bila opozicijska večina le slučajna — jalov izgovor — a pripozna, da so za vlado razmere nevzdržne.

Parlamentarno delo in parlamentarne počitnice.

Parlament bo zboroval do 18. t. m. Parlamentarne počitnice bodo trajale le do 6. aprila. Češki deželni zbor se bo mogel sestati šele začetkom maja.

Rusija in obisk balkanskih vladarjev v Petrogradu.

Z ozirom na glasove zunanjih, osobito dunajskih listov, da je obisk bolgarskega in predstoječi obisk srbskega kralja v Petrogradu naperjen proti Avstro-Ogrski in Turčiji, piše oficijozna „Rossija“:

„Za vsakega nepristranskega opazovalca mora biti jasno, kako neutemeljena so vsa sumničenja inozemskega časopisja, češ, da stremi Rusija, za čim drugim, nego za tem, da se ohrani status quo na Balkanu, in da je to nezdružljivo z dobrim razmerjem napram Turčiji in Avstro-Ogrski. Treba samo pazljivo čitati napitnici, ki sta bili izmenjeni med carjem Nikolajem in med kraljem Ferdinandom v Carskem selu, da se prepriča, kako neutemeljeno se pripisuje Rusiji in Bolgariji tajne načrte. Napitnici sta prežeti od ideje ljubezni do miru. Ista ideja je bila tudi temelj komunikeja, ki je bil izdan ob odhodu kralja Ferdinanda. Obisk imenovanih balkanskih vladarjev torej ne sme vzbujati nikakih bojazni. Oba obiska imata popolnoma oficijelni značaj. Nič čudnega ni, da bolgarski in srbski kralj obiskujeta najprvo ruski dvor. Tradicijonelne zveze Rusije z balkanskimi državami utemeljujejo to popolnoma. Ta okolnost ne sme dati niti najmanjšega povoda, da bi se rusko vlado sumničilo kakih namer proti Avstro-Ogrski ali Turčiji. Kar se tiče posebno Avstro-Ogrske, so vsa sumničenja, ki so bila izražena v listih, izključena že radi spravljivega stališča, ki je je Rusija zavzela v vprašanju vzpostave normalnih diplomatskih razmer. Bližnji sporazum ruskih vodilnih krogov z srbskimi in bolgarskimi bo najboljšo jamstvo za mir in red na Balkanu, za čemer grede popolnoma odkritosrčna prizadevanja ruske vlade.“

Italijanski ministrski predsednik o razmerju med cerkvi in državo.

Odkar so se prej napete razmere med italijansko vlado in Vatikanom nekoliko oblažile, je postalo v parlamentu običajno, da vsakokratni ministrski predsednik označi stališče vlade in parlamenta nasproti sv. stolici. Tudi ministrski predsednik Sonnino je očrtal stališče, katero namerava zavzeti nasproti politiki Cerkve.

Dežela in ljudstvo pričakuje, je povdarjal Sonnino med drugim, od svojih zastopnikov v parlamentu vse kaj drugega in boljšega, kakor da sejejo nemir in sovraštvo in pospešujejo neslogo. Oni izmed mož, ki bi hoteli hoditi po tej poti in delati tako politiko, naj mu to odkrito izjavijo.

Te besede se ne nanašajo izključno le na cerkveno polje, a razvidno je iz njih, da Sonnino, po rojstvu sicer protestantski jud, ne želi in ne mara kulturnega in verskega boja v Italiji. Vprašanje je seveda, kako dolgo se bo mogel vzdržati na tej poti.

Njegov prednik Giolitti smatra Sonnina le za začasnega ministra, ki ostane na vladnem krmilu le toliko časa, kolikor dolgo se njemu poljubi vživati za- služeni mir.

Sramotna korupcija na Francoskem.

Framasonska vlada na Francoskem je lansko leto izvršila, kakor znano, konfiskacijo cerkvenega premoženja. Zaplenilo se je vse, kar je bilo last katoliške cerkve: hiše božje, samostani, stanovanja duhovnikov, monštrance, kelih, zemljišča, kratko rečeno vse, kar je posedovala cerkev. Za oskrbnika tega ogromnega premoženja je bil postavljen senator Duez. Ta je opravljal službo likvidatorja pri tem premoženju. Te dni se je izvršila revizija pri blagajni likvidatorja, in računski pregledovalci so našli, da je Duez poneveril okroglo deset milijonov frankov denarja, ki ga je framasonska francoska vlada s silo odvzela raznim katoliškim kongregacijam in cerkvi. Duez je dejanje sam priznal. Vprašanje je, kam je šlo toliko denarja. Edina možnost je, da so si frama- soni cerkveno premoženje na ime Dueza — ki bo seveda skoraj zopet prost — lepo med seboj razdelili. Korupcija nad korupcijo. — In naši liberalci, posebno „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List“, stavita francoski frajzin vedno kot vzvišen vzgled svojim vernim slovenskim svobodomislcem.

Raznoterosti.

Iz finančne službe. Prestavljeni so: davčni oficijal Otokar Horvat iz Gröbminga v Celje, provizorični davčni asistent Walter Haditsch od davčnega referata v Celju v Feldbach, davčni oficijal J. Vodlak iz Celja kot davčni kontrolor k Sv. Lenartu v Slov. gor., davčni asistent Karl Jazbec iz Laškega trga v Wildon. Imenovan je višji gimnazijec Anton Mesarič z Ljubljane kot davčni praktikant pri davkariji v Ormožu.

Prvi slovaški dnevnik je pričel izhajati v Budimpešti z imenom „Slovensky dennik.“ Urednik mu je znani slovaški rodoljub Hodža.

Popravek. Z ozirom na notico: „Družba sv. Cirila in Metoda in obmejni Slovenci“, priobčeno v številki 27 „Straže“ z dne 7. marca 1910, prosimo, sklicujoč se na par. 19 tisk. zak., da priobčite v prihodnji številki na istem mestu in z istimi črkami sledeči popravek:

Ni res, da pošilja Ciril-Metodova družba na našo jezikovno mejo v veliki množini „Svobodna Misel“, „Slovenski Narod“, „Narodni Dnevnik“ in druge ekstremske liberalne in v prostozidarskem tonu pisane liste.

Res pa je, da družba sv. Cirila in Metoda ne razpošilja ne gori omenjenih, ne drugih časnikov nikamor, torej tudi ne na našo jezikovno mejo. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 8. sušca 1910. Andr. Senekovič, prvemestnik. Anton Berce, pis. tajnik.

Torej cirilmetodarsko nedolžno jagnje. Mislimo pa, da je to jagnje bolj volku podobno, ki se je oblekel v ovčja oblačila, in da imajo tisti prav, ki trdijo, da je cirilmetodarsko podružništvo nekaka agencija za razširjanje liberalizma.

„Narodni Dnevnik“ zvesto stopica za nemškimi in nemškutarskimi listi glede slovenske obstrukcije v deželni zboru. Zato je tudi že ponovno prinesel po nemških listih propagirano vest, da se slovenska obstrukcija ni začela na podlagi kakega klubovega sklepa, ampak da je kar hipno in elementarno izbruhnila. Kdor je zasledoval trezno premišljeno taktiko slovenskih deželnih poslancev, bo sicer drugega mnenja, ampak nam se zdi malenkostno, prerokati se z nemškimi in slovensko-liberalnimi listi o predidajočem sklepu ali nesklepu o obstrukciji. Dejstvo je, da je bila obstrukcija iz gospodarskih in narodnih ozirov potrebna, da vsi slovenski poslanci stojijo solidarno za obstrukcijo, in da tudi slovensko ljudstvo, ne samo na Štajerskem, ampak tudi po drugih slovenskih kronovinah z navdušenjem odobruje odločen nastop slovenskih poslancev v deželni zboru. Dejstvo pa je tudi, da je stališče naših liberalcev glede obstrukcije zopet velika hinavščina: na eni strani odobrujejo obstrukcijo, ker vidijo, kako jo ljudstvo odobruje, na drugi strani pa prinašajo vse vesti, ki jih čitajo v nemških listih, da bi oslabili pozicijo Slovencev v Gradcu.

„Grazer Tagblatt“ se v številki z dne 10. marca zopet enkrat jezi nad slovensko obstrukcijo. Razumemo, kako neljuba jim je, ker je tudi na Dunaju mnogo škodovala štajerskim nemško-nacionalnim močnejšem. Na Dunaju so namreč tudi merodajni faktorji mnenja, da slovenska obstrukcija vendar ni mutwillig, ampak da je že vsaj vsled provokatoričnih nemških predlogov utemeljena. Prinaša tudi vest, da bodo dobili letos vinogradniki samo 100.000 kron brezobrestnega posojila. Kratkovidneži pa ne pomislijo, da so ravno radi slovenske obstrukcije dobili vinogradniki to podporo, kajti če bi se že sprejel budget za leto 1910, bi ne dobili ne vinarja, ker je za letošnji budget nemška večina črtala brezobrestna posojila. Nasprotnikom se ne bo posrečilo, spraviti slovenske obstrukcioniste v zadrego, kajti ti so dobro premislili, predno so prešli v deželni zbornici do najskrajnejših sredstev opozicije.

Poslanec Hagenhofer je priobčil v „Grazer Volksblattu“ z dne 10. marca zanimiv članek, kjer brani svojo stranko pred napadi poslancev Erberja in Franza zaradi zadržanja napram slovenski obstrukciji v deželni zbornici. Zanimivo za nas je dvoje: 1. da voditelj štajerske krščansko-socialne stranke lojalno priznava, da je bila slovenska delegacija vsled postopanja nemške večine provocirana, in da je vsled tega njena obstrukcija razumljiva; 2. da je nemško-nacionalna stranka hotela sama obstruirati, ako bi se tudi samo v enem slučaju dalo Slovincem zadoščenje. S tem je tudi vse ogorčenje nemških in nemškutarskih listov radi obstrukcije potisnjeno na enkrat v drugo luč. Njih jeza se je vzdignila torej res samo zaradi odločnega nastopa Slovencev, ne pa morda z ozirom na posledice obstrukcije, kakor sedaj farbajo svoje volilce. Stvar se razvija za nas vedno bolj zanimivo.

Železnica Rogatec—Brežice—Rudolfovo. — Tožba zoper člana starega odbora. Nemški in nemškutarski listi so zagnali velik hrup, ker je višje deželno sodišče zavrnilo obtožbo članov novega odbora proti breškim članom starega odbora radi žaljenja časti. Višje deželno sodišče je mnenja, da obtoženi Brežčani sploh niso nič kaznivega učinili z očitanjem politične hujskarije, in da tožitelji tudi niso mogli biti prizadeti z dotičnim letakom.

Ta odločba je med juristi vzbudila splošno začudenje; stvar sploh prav neprijetno diši. Nemški listi so namreč članke o tej odločbi objavili dva dni prej, predno je bila odločba zastopniku tožiteljev vročena! Več kot čudno je tudi, da so akti baje potovali v pravosodno ministrstvo. Kaj ima pravosodno ministrstvo opraviti s temi akti. Da so nevidne politične moči igrale neko vlogo, sledi tudi iz drugih znamenj. Zakaj pa se Brežčani niso upali pred novomeške porotnike? Čemu so se skrili za višje deželno sodnijo? Stvar se bo še bolj pojasnila. Nemški listi kriče, kakor bi stala pravda celo premoženje; vsi sodni stroški pa znašajo borih 154 K 51 vin.!

Občinske volitve v Petrovčah. — Liberalni listi radi častikraje zopet toženi. Radi grdih in neresničnih napadov „Narodnega Dnevnika“ in „Narodnega Lista“ na gg. Fridriha in Korena v Petrovčah, ki sta liberalcem trn v peti, se je zoper odgovornega urednika vložila ovadba. — Vse pristaše S. K. Z. znova pozivljemo, da z volilnim listkom v roki odgovore na gnusne napade proti našim možem. Vsi na krov!

Prvi štajerski letalni stroj je sestavil v Gradcu stotnik Vorauer in ga je pred kratkim razkazoval v deželni viteški dvorani. Letalni stroj je takozvani monoplan, nekoliko drugačen, kot so Bleriotovi. Aparat je osem metrov dolg in meri razpetina enajst in pol metra. Celi stroj je težak 315 kg. Motor je stotnik nekaj popravil z originalno iznajdbo, za katero hoče dobiti varstveno znamko.

Ptujska giftna krotka brihtni „Štajerc“, ki ima za druge vedno lep opomin: „Ljubite resnico, hčerko božjo!“ na ustih, sam pa posebno, odkar mu je obstrukcija slovenskih poslancev že itak skisane možgane popolnoma zmešala, laže tako dosledno, da je veselje. Ker se pa njegovim backom čimdalje bolj svita, in ga kar trumoma zapuščajo, in se tudi podpore Súdmarke čimdalje bolj krčijo, je moral začeti misliti na nov vir dohodkov. V tej stiski se je začel prikupovati bogatim židovskim zavarovalnicam s tem, da obrekuje naš domač slovenski zavod, „Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani“, ki ima pri nas mnogo uspehov in dela prvim že hudo konkurenco.

V ta namen je prinesel pred kratkim vest, da se je neki posestnik v Selih pri Pliberku na Koroškem, dal zapeljati v ljubljansko zavarovalnico. Ko ga je pa zadela nesreča, da je pogorel, je dobil samo 1600 K odškodnine, mesto 7000 K, kakor je imel zavarovano. Ta vest je kar od kraja do konec zlagana. V dotični vasi, kakor smo od verodostojne strani zvedeli, sploh ni bilo nobenega požara, in torej tudi ne more biti govora o kakem odškodovanju.

Sicer pa ljubi „Štajerc“, za enkrat tudi s te strani ne bo nič, ker, kakor čujemo, so te židovske zavarovalnice svojim, že itak dobro plačanim uradnikom plače povišale, in ne bo, akoravno se bodo zvišale premije, za tebe težko kaj ostalo. Drugič pa napraviš s tem, da obrekuješ domač zavod, židovskim prijateljem kaj slabo uslugo. Naše ljudstvo vsako stvar šele potem spozna popolnoma za dobro, kadar jo prične vlačiti „Štajerc“ po svojih umazanih predalih, in je tako blatenje za „Vzajemno zavarovalnico“ najboljša reklama.

Zidarji in zidarski delavci, pozor! Po Slovenkem, zlasti po Goriškem in Spodnjem Štajerskem, hodijo agentje, ki iščejo zidarjev za Svico. Svarimo jih, naj se nikar ne dajo zapeljati po objubah o visokih plačah, ki se nikdar ne izpolnijo. Agentje pri svojem lovu na zidarje in zidarske delavce ne povedo, da je v Winterthuru in okolici stavka, ki traja že nad devet mesecev; delavska solidarnost torej zahteva, da se s takimi agenti povsod, kjer se pojavijo, temeljito obračuna.

Srbski dobrotnik. Na Dunaju umrli srbski podanik Stojanovič je zapustil srbski državi svoje premoženje 2.300.000 frankov. Svota je določena za zgradbo bolnice v Belgradu.

Frankopanski grad v Kraljevici pride menda v kratkem v mažarske roke. Reški poslanec Zanella ni mara miru, hokler tega važnega spomenika hrvaške zgodovine ne spravi v tujčevo pest. Najprej se je govorilo, da bo grad sam kupil, sedaj pa prihaja vest, da je le posredovalec ogrske vlade, ki da je že obljubila zahtevano ceno, in bo v gradu namestila zdravilišče za otroke.

Vojaške zemljevide hoče upeljati naučno ministrstvo za srednje šole. Ker so pa taki zemljevidi radi svoje natančnosti zelo dragi, se je naučno ministrstvo obrnilo na vojno ministrstvo s prošnjo, naj bi jih prodajalo po vojaški ceni, v kar je ministrstvo privolilo.

Manevri. Letošnji veliki cesarski manevri se ne bodo vršili, kakor se je prvotno nameravalo, na Južnem Ogrskem, ampak v Srednji Galiciji, ob meji ogrskih Karpatov. Teh vojaških vaj se bodo udeležili vojni koristi Štev. 10 (Przemysl), Štev. 11 (Lvov) in Štev. 6 (Kašava). Manevrom bo poveljeval nadvojvoda Friderik.

Iz Bosne. Ker je mohamedanski list „Musavat“ strastno napadal katolike, so se ti pritožili pri deželni vladi. Pa tudi trezno misleči mohamedanci so bili ogorčeni nad surovo pisavo svojega lista; zategadelj so poslali deputacijo k vladi z željo, da bi se ohranil prejšnji mir med katoliki in mohamedanci. Tudi vladno glasilo „Večerni Sarajevski List“ je takoj zavrnilo pisavo „Musavata.“

Razpisana učiteljska mesta. Na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Lenartu nad Laškim trgom je razpisano mesto nadučitelja, na petrazredni deški ljudski šoli okolica Celje (I. plačilni razred), mesto učitelja, in na dvorazredni ljudski šoli v Orlivasi vranski okraj (II. razred) mesto učiteljice. Prošnje do 10. aprila na krajne šolske svete imenovanih šol.

Štajersko.

Mariborske novice.

Maribor. Dne 10. marca je bil pred porotnim sodiščem na pet let težke ječe obsojen 55letni J o z e f H u t t e r. Obtožen je bil radi ponarejanja denarja. Dokazalo se mu je, da je on sam ponaredil več kronskih in dvajsetvinarskih novcev. — Ta dan je bila zaradi detomora obsojena pred porotniki 24letna M a r i j a S c h e g u l a, viničarska hči iz Oblačeka, na tri leta težke ječe.

Vsenemški shod. V soboto, dne 12. marca zvečer priredijo mariborski vsenemski shod v kazini. Na shodu bosta govorila dr. Ursin, predsednik vsenemškega društva z Dunaja, poslanec Malik veliki Nemeč iz Lipnice, in meščanski učitelj Uto pl. Melzer iz Gradca. Vsi govorniki se bodo bavili, kakor poročajo nemški listi, „z vednim zatiranjem nemštva v Avstriji“. — Ti trije vsenemški junaki bodo gotovo rešili mariborsko nemštvo pogina, o tem smo prepričani.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši

na velikonočni torek, dne 29. marca t. l. v Mariboru.

Obenem bo protestno zborovanje proti vinškemu davku.

Pristaši, dne 29. marca vsi v Maribor.

Alldeutschland, društvo za razširjenje vsenemške državne ideje, se bo osnovalo v nedeljo, dne 13. marca v Mariboru. Pa so še ljudje, ki vidijo v naših vsenemcih najboljše avstrijske patriote.

Smrtna obsodba. Pred mariborskimi porotniki je stal dne 8. in 9. marca 21letni Anton Kmetec, posestniški sin in železniški delavec iz Gornjih Jablan v ptujskem okraju, obtožen, da je v noči od 25. na 26. junija 1909 umoril ne daleč od domače vasi, blizu postaje Sterntal, svojo 38 let staro ljubico Mar. Frangež. Mrtvo je potem zavlekel na železniško progo, kjer ji je vlak odrezal levo roko in nogo. Drugo jutro dne 26. junija je našel železniški čuvaj mrtvo M. Frangež na tiru ter je takoj obvestil orožništvo. Na brzozavnem drugu zraven železnice so našli pritrjen listek, na katerem je bilo pisano, da Kmetec ni kriv njene smrti. Sumljivo je bilo, da na progi ni bilo zapaziti nobene sledi krvi. V pšenici, 36 korakov proč od proge, se je našlo pomandrano mesto z lužo krvi in kosi obleke od Frangeževe. Izvedenci so spoznali, da je tisti listek, ki je bil pritrjen na drog, pisal Kmetec. Zdravniška obdukcija je istotako dokazala, da je Frangež zadobila dva strela od zadaj v hrbet in da je le vsled strela iz pištole nastopila smrt. Obtoženec je vse tajil. Razpravi je predsedoval višji sodni svetnik Voušek, državno pravdnništvo je zastopal dr. Čeh, obtožena je zagovarjal dr. Mravlag. Porotniki so z osmimi proti štirim glasom potrdili vprašanje, da je Kmetec kriv umora. Sodišče je obtožena obsodilo v smrt na vislice.

Celjske novice.

Celje. Dne 7. marca se je z avtomobilom ponesrečil na cesti med Štorami in Teharjem zdravnik dr. Gollitsch iz Celja. Dobil je težke poškodbe na glavi.

Celje. Umrla je v ponedeljek zjutraj šolska sestra Damijana, rojena Uršula Cikulnik. Rojena je bila dne 20. oktobra 1886 v Šmartnu pri Velikovcu, redovnica je postala dne 15. avgusta 1905. leta v Mariboru.

Celje. Tukajšnji pastor Fric May je odpotoval v Nemčijo, kjer bo imel celo vrsto predavanj v korist protestantskih ustanov. Komaj je prišel mariborski Mahnert iz Svice, kjer je imel slično nalogo, že gre May na bernjo na Saksonsko.

Celje. Dne 9. sušca smo spremljali k počitku 18letno Marcelino Ropas, hčerko g. Martina Ropas, izdelovatelja glasovirjev. Ob njenem grobu je popevalo 28 orglarskih učencev „Mrtvaški zvon“ in „Kvišku sreča“, zložil g. Karol Bervar iz zelo praktične knjige, kojo je izdelal g. dr. Somrek in odobril kn. šk. ordinarijat v Mariboru. Rajnka, koje spreved je vodil njen učitelj-katchet gospod Kosi, je večkrat igrala pri raznih nabožnih igrah, n. pr. „Dve materi“, „Lurška pastarica“ itd.

Učiteljsko mesto na okoliški dekliški šoli v Celju je razpisano v definitivno nameščenje do 10. apr. t. l. To je ono službeno mesto, ki je je zavzemal g. J. Schmoranzler, ki je bil kot okrajni šolski nadzornik na dopustu, in je sedaj imenovan za učitelja v Mariboru.

Iz celjske okolice se nam piše: Graški listi pišejo, da je v Košnici pri Celju mrjasec pri posestniku Planinšku, po domače Veberju, otroku glavo odjedel. V vsej Košnici nikdo o tem nič ne ve. Niti pri Veberju, niti v soseščini nimajo mrjasca, Veber pa vse otroke zdrave. — Resničnost nemškega poročanja!

Ptujske novice.

Smrt ženskega čudaka. Iz Ptuj se poroča: Tukaj je umrla danes zjutraj hišna posestnica Ana Höchsmann, stara 73 let. Svojega stanovanja ni zapustila skozi 30 let, in 7 let že ni z nikomur govorila. Strežnica je morala umrli vsako jed postaviti pred vrata, odkoder jo je potem njen mož nesel v sobo.

Pomlad. Nenavadno toplo in prijetno je po dnevo, o snegu že dolgo ni duha ne sluha.

Nov pastor pride na Ptuj, nek Adolf Stahl iz Herborna pri Nasavu, torej že zopet prusovski agitator! Kaj neki delajo Nemci iz Rajha na Avstrijskem? Na zadnjem štajercijanskem shodu so ptujski Nemci hoteli slovenskemu narodu pritisniti pečat izdajalstva, a ves svet ve (samo avstrijska vlada tega noče vedeti), kdo so izdajalci! Slovensko ljudstvo je treba ponemčiti, vzeti mu najprej jezik, potem vero, nazadnje pa ga priklopiti Prusom. Tako delajo štajercijanski izdajalci!

Samomor. Minoli terek si je na Ptuju pri Magesku nek fant iz Starešine pri Pragerskem kupil samokres. Med potom je pil v Graharjevi gostilni na Hajdinu in pri Lobenweinu pri Sv. Kunigundi; tam je zahteval vode, češ, se moram umiti, preden grem na drugi svet; rekel je tudi, naj ga kdo ustrelji. Prisedši domov, je to sam storil; v dveh urah je umrl. Kaj je vzrok temu strašnemu dejanju, se še ne ve.

Ptuj. Svindel štajercijancev razkrinkan. Vsa, še tako umazana sredstva so dobra štajercijancem, samo da bi čim prej ubili slovenskega obstrukcijskega zmaja. Tudi stara mama Drava bi naj pomagala zmanjšati velik upliv slovenske deželnozborske obstrukcije. Ker je nemškonalacionalno navdahnjeni deželni odbor s svojim slabim gospodarstvom pritiral voz deželnih financ v močvirje, in ni mogel več prispevati k regulaciji Drave, je tudi država ustavila svoje prispevke k temu fondu. Štajercijanci pa so hoteli zvaliti krivdo na slovenske poslance, češ, to imate, zakaj ste pa obstruirali. Naš poslanec dr. Korošec je to nesramno in lažljivo zavijanje štajercijancev razkrinkan. V poljedelskem ministrstvu se mu je celo zatrdilo, da se bo regulacija Drave zopet nadaljevala. Ker torej štajercijanci niso dosegli svojega sramotnega namena, se jih je polotila turobna žalost. Klaverni in s povešenimi glavami hodijo sedaj po Ptuju. Ja, ja, „Štajerc“ zapoj tisto znano: „O mein lieber Augustin, Geld ist hin, Alles ist hin...“

Drugi kraji.

St. Ilj v Slov. gor. Gospodu Prekoršku v odgovor. V „Nar. Dnevniku“ je izložil znani potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe svojo študijo o razmerah v St. Ilju. Iz njegovega modrovanja se zrcali samo nepoznanje šentiljskih razmer, pa tudi več neresnic. „Narodnemu Dnevniku“, oziroma njegovemu člankarju še enkrat povemo, da St. Ilj nikakor ni padel pri zadnjih volitvah v posest Nemcev. (Mi imamo 6 zanesljivih odbornikov, Nemci pa samo 4 zanesljive in dva nepristranska, mi imamo 4 namestnike, oni samo 2. Mi smo zadnja leta napredovali, kajti St. Ilj je imel pred 4 leti celih 18 let nemškega župana in nemško večino v odboru. Našemu delu se imamo zahvaliti, da smo vključili Südmarkinim tisočakom izšli kot dejanski, še bolj pa kot moralni zmagovalci. — Omenimo samo, da so mnogi Slovenci izven St. Ilja mislili, da se mi volitev sploh ne bomo udeležili. Da pa bi mi odbili samo iz narodne nestrpnosti pomoč domačih katoliško mislečih Nemcev, to bi se reklo St. Ilj prodati in izročiti brezpogojno nemško-protestantski stranki. Gospodu Prekoršku svetujemo, da vzame, predno bo zopet pisal v „Nar. Dnevniku“ o razmerah na meji, popotno palico v roke in se bolj vestno informira o stanju Slovencev v St. Ilju. List liberalne inteligence bi moral imeti pač bolj podučene poročevalce. Težko pač je brezdomno, ako se ne more zanesti na potovalne učitelje Ciril-Metodove družbe, ki bi vendar morali poznati našo mejo.

Velika Pirešica. Dne 4. in 5. marca so se vršile v naši občini občinske volitve. Zmagali so na celi črti pristaši Kmečke zveze. V III. razredu, ki je volil v petek dne 4. t. m., je zmagala naša lista z 197 proti 96 glasom. II. in I. razred sta volila v soboto. V II. razredu so dobili naši kandidati 60, liberalci samo 21 glasov. V I. razredu se liberalna stranka volitev ni udeležila.

Brežice. Dne 9. marca v jutro so pri Čatežu na kranjski strani našli mrtvega Antona Kruharja, sodnega kancelista pri sodnji v Brežicah. Mrtvec je imel težko rano na glavi. Pri njem se ni našlo ne denarja, ne ure. Ne ve se še sedaj, ali se je Kruhar na strmini sam ponesrečil, ali pa je padel kot žrtev zločina. Rajni zapušča vdovo in tri male otročiče.

Vitanje. Naš dolgoletni župan in daleč na okoli znani zdravnik dr. Rudolf Lautner je dne 6. marca t. l. v Gradcu v zdravilišču umrl. Zemeljski ostanki so se v Vitanje prepeljali in ob obilni udeležbi bližnjih in daljnih prijateljev v lastnem grobu pokopali. Počivaj v miru!

St. Lovrenc nad Mariborom. Pri spravljanju hlovod je dne 5. marca ponesrečil 19letni K. Paulič. Nesel je delavec hrano, a je bil toli nepreviden, da vključ v svarenju drvarjev ni pazil. Močno drevo, ki je letelo po drči navzdol, je zadelo Pauliča in ga ubilo. Bodimo previdni!

Pri Sv. Križu tik Slatine ima „Bralno društvo“ redni letni zbor prihodnje nedelje, dne 31. marca v čitalnici z običajnim vzporedom. Vsi udje so prijazno povabljeni.

Pri Sv. Križu tik Slatine sta od nedelje do ponedeljka bila ukradena v nadžupnijski cerkvi lepi pozlačeni križ s štirimi svetinjami na tabernakeljnu velikega oltarja in ena štola iz spovednice. Križ je dar pok. szatmarskega škofa Julija pl. Mislenyi. Tat je najbrže Ivan Frakelj, o katerem je „Straža“ poročala dne 7. t. m. Orožniki ga zasledujejo.

Nova Stifca pri Gornjem gradu. Naš nadučitelj Ivan Kele je tukaj doživel že tretjega župnika. Javna tajnost je, da je nasprotoval gospodu Pajmonu. Znano je, da ni maral gospoda Puntnerja, posebno, odkar je ta omejil svojo gostoljubnost. Kako je iz srca vdan našem sedanjemu župniku, o tem si skrivnostno šepetajo stene in mize po krčmah. Tudi nekateri dopisi v naprednih listih so močno dišali po tem, kakor da dobro vedo za to skrivnost. Sedaj je gosp. nadučitelj zvedel, da je bojda samo župnik kriv, da je bil njegov sin obsojen. Milanova dejanja so seve-

da gola nedolžnost. Zato je g. nadučitelju župnik sedaj popolnoma obležal v želodec, kjer mu povzroča tako hude bolečine. Kako strašne so te bolečine, je razvidno že iz tega, da je g. nadučitelj sedaj naenkrat začel hvaliti g. Puntnerja. Akoravno pa še ni prebavil g. župnika, se vendar že širi vest, da g. nadučitelj Ivan Kele obrača svoje oči po gornjegrajskem g. kaplanu. Samo ob sebi se namreč razume, da je tudi ta gospod kriv, da je sodnik obsodil Milana. Gospod nadučitelj! Nikar se ne spravljajte nad gornjegrajskega gospoda kaplana, ker ta požirek bi bil na vsak način preobil. Utegnilo bi škodovati.

Sv. Barbara v Halozah. Neki general tukajšnjih liberalcev zopet poroča v „Narodnem Dnevniku“ z dne 4. t. m. zmagal liberalcev nad kaplanom, kateremu bi radi izpraznili žepe, ter tako na tuje stroške vozi košarje na izlete v Ptuj in Maribor, ker dežela ne da podpore pletarni za take reči. Toda med poštenimi farani si s tem prav nič ne pridobi na ugledu, ako pošilja s slabimi nameni ljudi k pridigam, po katerih se čuti vedno užajenega, ker se ne priporočajo njegovi liberalni poskusi, kar je vendar samoumevno, če se tudi stokrat od gotove strani nasprotno odloči. No, pri posušilnici je vendar propadla generalova lista, ker sta zadnjič zopet dva naša avanzirala, Rakuš in drug pa odletela. Kdo bo le zdaj tožen radi žaljenja generalove časti, smo radovedni. Tako se godi, če ni šole. — Naj bi okrajni šolski svet učiteljem priskrbel drugod dela, da jim tukaj ne bode dolgčas in da ne bodo zastoj vse leto dobivali plače. Zato da tožarijo kateheta in ga še na cesti nahrulijo. „no, kako gre tiho mimo, kot...“ še vendar ne zaslužijo kruha, ki ga jim plačujejo posestniki.

Novacerkev. Neki vrl mladenič je v tem letu že pridobil dva naročnika na „Stražo.“ Delajte tudi drugi za razširjanje dobrih časopisov!

Novacerkva. Pri Novicerkvi pač mora biti vedno kaj novega, menda že zato, ker ima župnija tako ime. Novo je pri nas geslo: Svoji k tujcem! Naši trgovci namreč še vedno prav pridno odjemavajo blago od nemških trgovcev v Celju in se ne zmenijo nič za slovenske, ki jih je tudi mnogo v Celju in ki dobro postrežejo. Je pač križ z nami Novocerkevčani, ki smo vedno navajeni na kaj novega. Geslo: Svoji k svojim! je že staro, in zato ga ne maramo.

Konjice. Izginil je neznan kam Janez Paj, črevljarski mojster v Konjicah. Že od 5. marca t. l. ni sledu za njim. Vzrok: preveliki dolgovi.

Trbovlje. Dne 8. marca sta v Trbovljah trčila dva vlaka. Ranjenih je več uslužbencev. Enega ponesrečenca so morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

Črešnjevec. V nedeljo, dne 27. februarja je bilo v gostilni znanega štajercijanskega Kresnika zelo veselo. Ta dan se je praznovalo slovo Kresnikove Ivanke, ki gre v službo v Gradec. Da se ta svečana prilika dostojno obhaja, je povabil Kresnik vse, kar posilnemškega in nemškega „leze ino grede“ iz Slov. Bistrice na „fureš-šmavz“. In prišli so skoro vsi od nemškega briveca do nadučitelja Poljanca. Pa je bilo tudi veselo. Heneajte, kako pa tudi ne. Imeli so godbo in so tudi plesali. Ljudje so sicer zmajevali z glavami, ko so slišali iz gostilne pri cerkvi, ki je po ponovnem zatrdilu eminentno katoliška in slovenska, sedaj sredi posta poskočne koračnice in krepko pritkavanje. A kaj to briga očeta Kresnika in njegove somišljenike. Ti si hočejo preganjati žalost, ki jih tare radi propadanja „Štajerc“ stranke. Najlažje se pa to napravi na furežu s plesom, in magari tudi v postu.

Občinske volitve v Petrovčah.

Pri nas se vršijo občinske volitve dne 14. in 15. sušca t. l., in so kakor vsako leto, tudi letos, velikega pomena in izredne važnosti. Ko se je storil leta 1894. pri občinskem gospodarstvu naše občine velik preobrat, je občinsko gospodarstvo od leta do leta bolj napredovalo, in je občina Petrovče ena istih občin na Štajerskem, v katerih se v vsakem oziru vestno in izvrstno gospodarji z občinskim imetjem v korist vseh občanov.

To pričujejo vsakoletni računi občinskega in ubožnega zaklada petrovške občine, to so potrdili računski pregledovalci, v prvi vrsti g. Jeschounig iz Arjevsi s svojim podpisom, in to je tudi potrdila višja politična oblast, kateri se morajo dotični računi vsako leto predložiti v pregledovanje. Z eno besedo se lahko reče, da so občinski računi v Petrovčah jasen in javen dokaz o vestnem in dobrem gospodarstvu občinskih zastopov celo vrsto let, in da sploh ni bilo mogoče bolj gospodariti z našim skupnim občinskim imetjem, kar tudi vsi poštene in pravično misleči občani z veliko pohvalo potrjujejo.

Naš občinski zastop se je v vsakem oziru krepko potegoval za pravice in koristi naših občanov, in podpiral ter se potegoval za korist tako vsakega posamičnega občana, kakor cele skupne občine. Naš občinski zastop je tudi izvršil marsikatero važno delo. Pred vsem je omeniti šolsko vprašanje v Petrovčah, katero se je že vleklo skozi več kot dvajset let. Ustreči se je moralo postavnim zahtevam višjih oblasti in postaviti šolsko po-

slopje v Petrovčah. Pri izvrševanju te naloge je obč. zastop gledal na to, da ni samo postavnim zahtevam popolnoma ustregel, ampak vsled tozadevnega prizadevanja našega šolskega načelnika naši občini mnogo denarja prihranil. V teku treh let smo plačali že skoraj polovico na šolsko stavbo najtega denarja, ne da bi bilo treba vzdigniti občinskih doklad. Lepo se je tudi skrbelo za občinske ceste, ter je zasluga g. župana Korena in občinskega svetovalca g. Fridricha, da je okrajni zastop celjski prevzel nekaj najgrši del občinske ceste proti Libojam v svojo oskrbo, kar je posebno važno, ker bi občina tedaj, ko bo trboveljska družba v Libojah začela delati v svojem premogokopu, morala vzdrževati dotično cesto, kar bi ji povzročilo velike stroške, kakor se to godi v sosedni občini Griže, ki mora za občinsko cesto, po kateri se vozi premog, izdajati na tisoče denarja. Občinski zastop Petrovče si je tudi vsled prizadevanja svojega uda g. Fridricha priboril dva nova sejna, in sicer enega meseca sušca, drugega pa za mesec september, kar je gotovo za naše Petrovče jako važno in dobro. In tako bi se lahko našli še mnogoštevilni koraki občinskega zastopa v korist naših občanov, o katerih pričujejo računi in sejni zapisniki in zadovoljnost poštenih Petrovčanov. Vključ temu, da se je morala šola staviti, ima naša občina le 75%, oziroma 45% občinskih doklad, dočim imajo sosedne občine, katere se nahajajo v liberalnih rokah, na primer Gotovlje 99%, Zalec pa 90% občinskega davka, in bodo žalčani še vrhu tega morali letos postaviti brezredno novo šolo.

To ugodno stanje naših občinskih razmer pa ne daje znanemu agitatorju Narodne stranke, ki bi najbrže rad prevzel komando, miru, in zato seje prepil, in začela se je divja, na neresnico in laž se opirajoča gonja zoper prejšnji občinski zastop.

Kar se tiče osebnih napadov na našega rojaka g. Fridricha in na župana Korena, nam ni treba dolgo odgovarjati. Petrovčani znajo sami soditi in razločevati resnico od laži. Resnica je, da g. Fridrich niti pri šoli, niti pri občini ničesar ni zaslužil, temveč je za oboje veliko storil in tudi žrtvoval. G. Fridrich je pisarijo za krajno šolska sveta Petrovče in Liboje, za katero so poprej g. nadučitelj, in sicer za vsako šolo po 24 gl. = 48 K na leto prejeli, skoro 20 let brezplačno opravljal. 20 krat 48 pa je 960 K, katero svoto je g. Fridrich šoli, oziroma občini sam pri pisariji za šole prihranil. On je napravil veliko potov za občino in šolo še celo v Gradec zastoj, in vsled svojega truda pri šolski stavbi glede kleti v šoli prihranil občini več stotakov gotovega denarja.

Neresnica je tudi, da hoče g. Fridrich postati petrovški župan; kolikor je nam znano, bi on to mesto, kakor svoječasno, tako tudi sedaj, odločno odklonil. Laž je tudi trditi, da je župan Koren g. Fridrichu brez vedenja občinskega odbora nakazal 351 K, in ravno tako je tudi laž, da je župan Koren prijavil g. Fridricha za tajnika, ker g. Fridrich ni bil nikdar občinski tajnik. In kako je z oddajo lova? Resnica je, da ima naša občina tudi glede lova od rodbine Fridrich veliko kristin znatne dohodke. Fridrichi so od leta 1848 naprej do sedaj razun ene najemne dobe petrovški lov na javnih dražbah z največjo ponudbo izdražbali in plačali v teku tolikih let v občinsko blagajno velike svote denarja. Ker so torej Fridrichi za lov v teku več kot polstoletja za več tisoč kron več plačali kot drugi ponudniki, ima občina Petrovče od gg. Fridrichovih samo od lova več tisoč kron dohodkov. Začetkom tega stoletja pa je deželni odbor vpeljal neki novi davek na lovnino, in ker plača vsak posestnik od svojega posestva sam davek, je občina kot lastnica lova z ozirom na velik dobiček, katerega ima od lova, plačala sama trikrat lovski davek in vrnitev gotovih stroškov v smislu par. 21. občinskega reda v skupnem znesku 351 K 60 vin, in sicer ne brez vednosti občinskega odbora, ampak na podlagi pravomočnega soglasnega sejnega sklepa.

Če odračunamo torej zgoraj navedenih 351 K od onih tisočakov, kateri so že prišli v petrovško občinsko blagajno, ostane občini še vedno lep dobiček v znesku več tisoč kron, do katerega je naši občini pripomogel naš soobčan g. Fridrich.

Kar se tiče nečuvnih napadov na g. Korena, so isti ravno tako izmišljeni, kakor neresarni. Naš župan Koren je vedno zvesto izpolnjeval svoje županske dolžnosti, jako dobrog gospodaril z našim občinskim imetjem ter vživa popolno zaupanje in pohvalo petrovških občanov.

Dragi Petrovčani in Libojčani! Naša dolžnost je, da pridemo na dan volitve vsi na volišče, da se potegujemo za staro petrovško čast. Volimo samo naše krščanske in narodne može! Proč s tistimi, ki delajo z lažjo in obrekovanjem!

Živela petrovška občina!

Volilni odbor.

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“. Skrbite, da dobite kar največ naročnikov. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike.

Književnost in umetnost.

Slovensko gledališče v Mariboru. „Šivilja“, ki se je igrala v nedeljo dne 6. t. m. na odru mariborskega Narodnega doma, je pisana v onem žanru, ki zalibog sedaj silno grasira po raznih odrih. Ena ali dve osebi, okolu katerih se vsa vrtili in s katerimi cela igra prodre ali pade, nekoliko prizorov, v realnosti nemogočih, preračunjenih za nekoliko razigrano čustvovanje, to je vse. Misli in ideje iščemo zastoj. Logično sledi iz tega, da je tudi kritika skoro onemogočena. Glavne osebe, vzete iz nekega drugega sveta, morajo tudi igrati v tem smislu. O kakšni karakterizaciji se umevno ne da govoriti. Nekoliko šeegetajočih dovtipov, par lepo zvenečih popevk in junak je pogojen, ako ima igralec potrebno rutino v nastopanju. Druge vloge, večinoma postranske, brez kake markantne poteze, brez kakega izraženega značaja, se lahko igrajo v mnogih varijantah, a nikoli ne morejo priti do veljave. Omenimo samo: dame mnogokrat pretihte, gospa Popovič po maski premlada, gospodična Vrabčeva lahko bolj resolutna. Spiridijon za resničnost pretiran, za igro mogoče ne. Konečna želja: Dajte nam igre, ki bodo nudile duši in sreči, ne samo čustvom!

„Cvetje“ z vrto sv. Frančiška. Ker je vsled mnogih novih naročnikov 1. in 2. številka „Cvetja“ pošla, priredila se je nova izdaja teh števil. Naj se torej vsi tisti, ki še želijo dobiti 1. in 2. letošnje številke, oglašijo. „Cvetje“ izhaja 12krat na leto, ter stane 1.50 K. Naroča se pod naslovom: „Cvetje“, frančiškanski samostan v Gorici.

Znamenito odkritje — ohranjen mozaik. Pri pregledovanju cerkve Sa. Maria di Canetto v Pulju je našel konzul dr. Anton Gnirs na oboku v apsi znamenite ostanke mozaika na zlatem polju. Sicer je ta mozaik že precej poškodovan, posebno v spodnjih delih, pa k sreči se je še ohranil v kupoli prav jasno. Tukaj je na krasno barvanem polju z žarki obdana glava Kristusova, ki ga predstavlja kot mladeniča, kakor so ga navadno slikali v prvi krščanski dobi. Zraven Kristusa stoji svetnik, bradat starček. Zgornja polovica tega portreta se je še ohranila z različnimi potezami. Ta slika se šteje med najznamenitejše avstrijske zgodovinske umetnine. Zal, da nameravajo to staro cerkev, ki je z leta 540, a je še popolnoma ohranjena, podreti, ker rabijo prostor za razširjenje sosedne hiše.

Koroško.

Liberalizem na Koroškem. Ako ravno je vsakemu trezno mislečemu jasno, da liberalna propaganda pri nas ne sme imeti vspehov, ako nečemo olajšati našemu nasprotniku Nemcu njegovo prodiranje, se vendar vsake toliko časa zganejo kaki slovenski inteligenti in pričnejo vsiljevati zastarelo liberalno robo.

Kakor čujemo, se pehata sedaj zdravnik dr. Hudelist in pa učitelj Pesek, da bi vgnezdila v velikovškem okraju sebično svobodomiselstvo, ki je brez življenja in brez poleta, ter se oklepa samo mrtve materije. Pomilujemo gospoda, da žrtvujeta svoje moči za razširjenje takih škodljivih idej, ko nam vendar na vseh koncih in krajih manjka narodnih delavcev, ki bi na trdni podlagi ljudskega mišljenja in čustvovanja skrbeli za izobrazbo in za gospodarsko in socialno okrepitev. Odločno pa tudi ugovarjamo, da bi se gospodje kakor dr. Hudelist, ki ima na svoji hiši še vedno z velikimi črkami pisano: „Praktischer Arzt und Zahnarzt“, slovenski napis bi bilo pa treba iskati z lupo, izigravali za najbolj čistokrvne narodnjake. V obmejnih krajih so začeli inteligentni laiki in bili so po večini svobodomiselni — nastopati kakor narodnjaki še-le potem, ko je neumorno delujoča duhovščina ugladila pota. Zato pač opravičeno smemo zahtevati, da pri nas popolnoma izginejo znane liberalne trditve, po katerih je mogoče pravo narodnjaštvo samo pri liberalcu. Ne le enakovredni narodnjaki smo, ampak edino pravi, ker delamo na zdravi ljudski podlagi, ne pa v znamenju importiranega lazi-liberalizma.

Borovlje. Cesar je dovolil, da se sme Gornje Borovlje odslej imenovati samo Borovlje. Ob enem pa je Borovlje tudi povzdignjeno v trg.

Velikovec. Naša Hranilnica in posojilnica, izvrstno napreduje. V letu 1909 je imela okroglo 1 mil. 200.000 kron prometa. To je ogromna svota in jasno priča, kako se Slovenci iz okolice vedno tesneje oklepajo tega domačega denarnega zavoda. V tem dejstvu tiči tudi dokaj upanja za bodočnost. Edino potem gospodarske okrepitve in samopomoči, je mogoče, da vspešno zastavimo pot nenasitnemu Nemcu.

Kranjsko.

Trgovinski minister je potrdil izvolitev Josipa Lenarčiča za predsednika in Ivana Kregarja za podpredsednika za leto 1910 v trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Društvo zdravnikov v Ljubljani. Na vseslovenskem zdravniškem shodu, ki se vrši dne 16. t. m. v Ljubljani, se bodo prvič k skupnemu posvetovanju zbrali vsi slovenski zdravniki. Društvo zdravnikov na Kranjskem, v katerega rokah so predpriprave, razposlalo je vabilo za vsako kronovino po nemu poverjeniku. Sicer se pa vabilo z natančnim dnevnim

redom objavi še po vseh slovenskih listih. Nekatere skupine in mnogi posamezni zdravniki so že priglasili svojo udeležbo. Ker se isti dan popoldne vrši v Ljubljani zborovanje proste organizacije okrožnih zdravnikov na Kranjskem in se ti vsi udeležijo shoda, obeta ta postati jako živahen.

Odlikovanje. Cesar je imenoval zgodovinarja in pisatelja Petra pl. Radicsa v Ljubljani za cesarskega svetnika. Zaslužnemu možu na polju našega domovinoznanstva čestitamo!

Ljubljana. Volilni imeniki za ljubljanske dopolnilne občinske volitve so razgrnjeni v mestni posve-tovalnici vsakomur na vpogled. Prvi razred ima 855 volilcev, drugi 1531, in tretji 3120 volilnih upravičencev. Število volilcev se je torej znatno pomnožilo, kajti lanski volilni imeniki so izkazovali 5051 volilnih upravičencev, letošnji pa 5506. Dopolnilne volitve se vrše meseca aprila, in sicer 18. tretji, 20. drugi in 22. prvi razred.

Zmaga S. L. S. v Moravčah so imeli dne 8. t. m. občinske volitve. Izvoljeni so sami nasvetovani pristaši S. L. S. Volitve so se izvršile popolnoma mirno. Trirazredna ljudska šola se s prihodnjim šolskim letom razširi v štirirazrednico.

Sodba japonskega učenjaka o katoliški cerkvi.

Dr. Anezaki Mazaha, profesor primerjajočega verstva na cesarski univerzi v Tokiju, je potoval lansko leto po Evropi, da bi proučil katoliško cerkev in njene redovne organizacije. Ko se je vrnil v domovino, je v besedi in v pismu razložil vse vtise, ki jih je nanj napravila katoliška cerkev.

Evo nekaj vzgledov za njegovo sodbo! V enem izmed predavanj, ki jih je imel dr. Anezaki Mazaha, prizna, „da je katoliška cerkev najmogočnejša, najpopolnejša in najvzvišenejša ustanova, kar jih pozna zgodovina. Pravo krščanstvo je le ono, čegar središče je Rim.“

Po njegovem prepričanju bi se naj vera katoliške cerkve zato uveljavila na Japonskem, ker se v njej uvažuje bolj kot povsod drugod princip avtoritete. Z globokim spoštovanjem govori učenjak o svetnikih, kojih npravne ideale smatra za neobhodno potrebne, posebno v naši skrajno materialistično navdahnjeni dobi.

„Svetost je celo za družabni napredek prepotrebni element in ravno zaradi tega zasluži katoliška cerkev naše posebno občudovanje, ker se stremljenje po npravni popolnosti kaže posebno v verskih redovih. Tihi pa mogočni vpliv, ki izhaja iz teh redov, je ogromne važnosti za človeško družbo“, piše imenovani učenjak.

Posebno je vplival na njega študij osebnosti in delovanje sv. Frančiška Asiškega. V veliko čast si je štel, da mu je Vatikan dovolil obisk samostana sv. Klare v Rimu. V prednici tega reda je našel gospo izredne izobrazbenosti, ki mu je z ganljivo priprosto stjo odgovarjala na najtežavnejša vprašanja. Razum tega je obiskal razne samostane lazaristov, dominikancev, benediktincev in frančiškanov. O vseh teh piše sledeče:

„Življenje v samostanih je proti mojemu pričakovanju polno blagega veselja. V nekaterih knjigah se toliko čita o popačenosti samostanov, toda menim, da bi bilo dobro, če bi se vsak o resničnosti takih očitkov prepričal, predno jih verjame. Prikupljivo in odkritosrčno vedenje redovnih bratov je name globoko vplivalo. Med njimi sem našel več dobrih prijateljev, s katerimi sem tudi v pisni zvezi. Če upoštevamo samo brate reda sv. Frančiška, smo prepričani, da še krščanski duh nikakor ni pri koncu. Če pa gledamo naš budizem, moramo z žalostjo priznati, da je njegovo prej tako lepo samostansko življenje globoko padlo.“

Vsaka beseda tega učenjaka je čvrst udarec po naših liberalcih in socijih, ki se vselej hočejo odlikovati v grdih napadih na katoliško redovništvo.

Narodno gospodarstvo.

Če ti je zajec ogledal sadno drevje, ne pogladi ran z nožem, ampak pusti jih, kakor so, kajti z izrezovanjem rane odstraniš iz debla ono lubadovo plast, katere ni zajec popolnoma ogledal. Vse rane, ki jih je napravil zajec, zamaži takoj z mešanico, obstoječo iz 1 dela ila in 1 dela govejeka in obveži nato s kako cunjjo. Ker pa potrebuje ranjeno drevo za celenje ran mnogo hrane, zato pognoji mu s hlevskim, razkrojenim gnojem ali pa z umetnimi gnojili, ker drugače drevo opeša ali celo usahne.

Zveplo v kletarstvu. Za žveplanje sodov in vina se rabijo navadno žveplene trščice s platneno ali pa z vlogo iz navadnega debelega papirja, na kateri je debela plast žvepla. Take trščice pa imajo razne napake. Ko gore, ne zgore le žveplo, ampak tudi papirna ali platnena vloga. Dim tlečega platna in papirja pa smrdi in s takim žveplom zažveplano vino tudi. S takih trščic se pri lomljenju in nabadanju na žico mnogo žvepla odlušči. Ko v sodu gore, odkaplja mnogo žvepla na dolnje doge soda, mnogo žvepla pa tudi izpari ali sublimira in se vleže na stranice sode, kar je čestokrat vzrok, da smrdi novo vino pognjilih jajcih. Vsled poslednje napake žvepla se ne da natančno odmeriti množina žveplene sokislina ali dima, si se ga želi spraviti v vino.

Razumen kletar se torej takih trščic ne bo posluževal, ampak bo rabil za žveplanje sodov, posebno pa vina, le trščice s tanko pivnikovo ali še boljše z azbestovo vlogo. Te poslednje trščice imajo namreč to dobro, da zgore le žveplo, ne pa vloga, zato dospe v sod le čista žveplana sokislina ali dim. S takih trščic pa tudi žveplo ne odkapa in ne izpari ter se seseda na stranice voda v obliki zrnc.

Ker vemo pri takih trščicah natančno, koliko je žvepla na njih, zato tudi po številu trščic, ki jih v sodu sežgemo, lahko natančno odmerimo, koliko naj jih sežgemo, da dospe v vino neka določena množina žveplene sokislina. Če rabimo za žveplanje sodov ali vina take trščice, ni potreba kupovati dragih žveplavnikov.

Ker imajo te azbestove žveplene trščice vse dobre lastnosti in ker so v primeri s slabimi trščicami tudi precej po ceni, zato jih toplo priporočamo posebno onim, ki vino žveplajo. Svarimo pa vsakega posebno pred rabo onih žvepljenih trščic, ki so posute z različnimi dišečami. Kajti kdor rabi te poslednje pride v navskrižje s par. 6 vinske postave!

Kako je pravilno rabiti amonijev sulfat? Na to vprašanje odgovarja profesor dr. P. Wagner takole, in sicer s pridržkom, kajti vse tozadevne okoliščine še niso dognane:

1. Potreseni amonijev sulfat je kmalu podvleči, zlasti če so pognojena tla zelo apnena ali če se je celo z apnom gnojilo.

2. Amonijevega sulfata ni preplitvo v zemljo spraviti, da ne izhlapeva, pa tudi ne pregloboko, da se ne zavira presnavljanje v solitrov dušik.

3. Če se obenem rabi kak superfosfat, je brzkone dobro amonijev sulfat z njim mešati, ker se potem presnavljanje z apnom skoraj gotovo zavlačuje.

4. Morda sploh ne kaže močno apnenih tal gnojiti z amonijevim sulfatom, ali pa je prav previdno ravnati.

5. Brzkone učinkuje amonijev sulfat bolje na težji, glinasti zemlji, kakor na rahli, peščeni, zlasti če je zadnja močno apnena in pa če je bila z apnom gnojena.

Primorsko.

Slovenci ob Adriji. Dobro znani hotel in cvetoče posestvo Grljan pri Miramaru v Trstu je kupil slovenski konzorcij. Tri tržaški slovenski denarni zavodi so se združili in so za 450.000 K kupili omenjeni hotel, ki je bil prej last Adele Feder. Hotel je na jako lepem kraju ob morju, ima svojo lastno morsko kopališče, nad 30 sob za tuje, gospodarska poslopja in blizu en oral zemlje. Ustanovila se bo posebna akcijska družba, ki bo razpolagala z akcijsko glavnico en milijon kron. Delniška družba bo hotel preustrojila v bolj modernem smislu, ter ga pripravila za večje slovensko zdravilišče in letovišče.

Uslužbenec avstrijskega Lloyda. Iz Trsta se poroča: Uradniki Lloyda, ki so se obrnili že v juliju prejšnjega leta na ravnateljstvo z zahtevami, so poslali sedaj posebno spomenico upravnemu svetu. V spomenici zahtevajo 10, 15 in 20 odstotkov plače kot draginjsko doklado, zvišanje doklad uradnikom druge kategorije, ureditev plač diurnistov, katerim se naj da naslov pomožnih uradnikov. Zahtevajo tudi udeležbo pri čistem dobičku, ako znaša dividenda, ki se razdeli med akcionarje, več kot štiri od sto.

Razgled po svetu.

Koliko je židov na svetu? Ravnokar je izšla v Londonu židovska letna knjiga, v kateri so nekatere številke prav zanimive.

Na celem svetu se nahaja 11.625.653 židov, od katerih prebiva 8.892.019 v Evropi. Največje število židov ima Rusija, namreč 5.082.342. Avstrija šteje 1.233.112, Ogrska 851.378, Nemčija 607.862, Turčija 282.277, Rumunska 250.000, Velika Britanija in Irska 240.000.546, Holandija 103.000. Na Francoskem se nahaja 95.000 židov, in v Španiji samo še 4000. Zanimivo je tudi vedeti, koliko odstotkov židov prebiva v večjih mestih. Največ židovskega prebivalstva ima Jeruzalem, 55%, za Jeruzalemom Lodz 47.5%, Odesa 33.75%, Varšava 33.36%, Novi York 26.3% in četrto mesto za njim je Budimpešta s 23%. Dunaj ima 8.75% židov.

Na Nemškem je največ židov v Frankobrodu s 8.15%, Berlinu šteje 4.85%, Cikago 3.58%, Hamburg samo 2.34%, in London 2.58%. V Parizu je 2.07% židovskega prebivalstva, in še manjše število v Rimu 1.51%, v Bruselnu 1.51%, in najmanjši procent židov prebiva v Petrogradu, kjer se nahaja samo 0.83% židov.

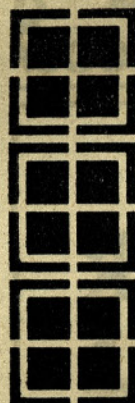
Delovanje poljske duhovščine na Poznanjskem. Poljska duhovščina na nemškem Poznanjskem si je vzela za vzgled delovanje katoliške duhovščine na Nemškem. Pod katoliškim praporom, in pod vodstvom svoje za vse dobro vnete duhovščine se je ljudstvo začelo pridno organizirati, da se moralno in materialno dvigne. Kako intenzivno in mnogovrstno je delovanje duhovščine, kaže novi „Katalog sv. Vojteha.“ V njem se naštevata nad sto različnih knjig, razprav in brošur, v katerih so popularno obdelana razna verska, socialna in politična vprašanja. Izdajajo se za ljudstvo knjige in knjižice, ki svarijo pred alkoholom, priporočajo higijeno, varčevanje, denarno samopomoč, organizacije itd. Skoro vsako ime avtorja pa je ime — duhovnika.

Hotel International v Tržiču (Monfalcone)

odda se takoj v najem pod jako ugodnimi pogoji. Hotel je na novo zgrajen, ima 30 meblovanih sob ter ugodno lego v bližini postaje. Promet se v Tržiču velikansko razvija, tako, da je spretneju in vestnemu hotelirju zasigurana dobra eksistenca. Znanje slovenskega, laškega in nemškega jezika je neobhodno potrebno. Ponudbe sprejema lastnik hotela: **Ivan Peric**, veleposestnik v Tržiču (Monfalcone).



Cerkveni in sobni slikar in pleskar



Fr. Divjak, Maribor

župnijska ulica števil. 7

prevzame slikanje cerkev v vseh tehničnih izpeljavah, kakor tudi vsa v svojo stroko spadajoča naročila, ki jih izvršuje točno in po zelo nizki ceni ter se priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu.

Vzorci vsakomur na razpolago :: Cene nizke : Proračuni zastoj.

Volneno

blago, cefiri, batisti in perilni kambrik za ženske obleke v velikanski izbiri in po čudovito nizkih cenah se dobi v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorci proti vrtni zastoj in pošiljatve čez K 20— franko. Prepričajte se o „Bomba“ tkanini, katera je preiskušena najboljša za žensko in moško perilo. — Kos 23 met. franko K 15.50. Cajgasti ostanki po 20 met. trpežni K 8—, fini K 10—, zelo fini K 12—. 3

Olje od motorja oddaje 100 kg. po **25 K.**
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

V Mariboru!

Poduk v glasovirju, orglanju, posvetnem in cerkvenem petju, teoriji, harmoniji itd. daje mlad iskúšen in renomiren kapelnik. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod „Kapelnik 1910“ Narodni dom, Maribor.



V Št. Jur ob juž. žel.!

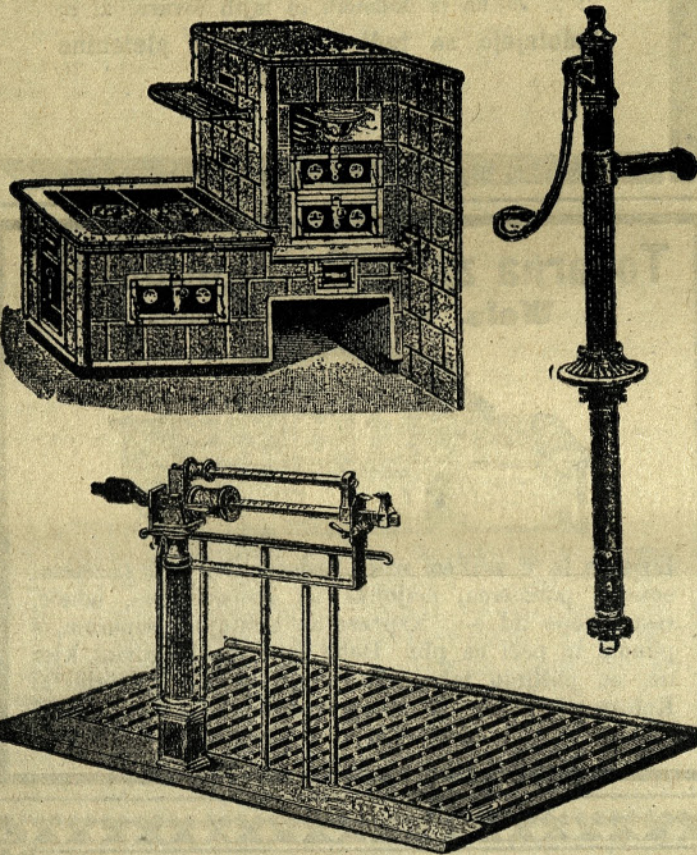
Zakaj v Št. Jur?

ker videli boste

največjo izložbo svilnatih robcev na Štajerskem

v gornjih prostorih trgovske hiše Franc Kartin-a naslednik-a 26

Janko Artman-a
v Št. Jurju ob južni železnici.



Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückewagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštanc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Stare cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Svoji k svojim. 38 Svoji k svojim!

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastave vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenredni prazniki. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.